

inferioris dorsi partis, lumborum scilicet uerbrarum, flectendi munus concreditum est, ipsi quoque ambo duntaxat, illius motus autores sunt. Sed quum horum utrinque unus consistat, & is obliquus donecatur fibris, praesentes musculi obliquam quoque flexionem mouentur, prout hic ille uel solus in se colligitur. Sola itaque inferior dorsi pars, proprios musculos flexionis opifices exigit, quorum etiam beneficio media dorsi pars, ipsa uidelicet thoracis uerbrarum, quorum corpora sunt ex carnea, non nihil inclinatur superioribus scilicet, una cum ceruice, inferioribus uero, simul cum uerbris lumborum inflexis. Quanquam non ineptè fortassis quispiam dixerit thoracis flexioni (quae non nisi uniuerso thorace simul inflexo perficitur) etiam rectos abdominis musculos, thoracem deorsum trahentes, suppetias ferre. Super sunt ad huc enarrationi sex musculi, in utroque latere terni, in exteriori dorsi sede repositi. Undecimus itaque & duodecimus dorsum mouentium utrobique sunt singuli, & soli duntaxat ex sex adhuc recensendis Galeno cogniti, quamuis etiam neque undecimi seu duodecimi (quum par utriusque sit ratio) descriptio nem rectè nobis tradiderit. Undecimus enim, quem in dextro latere, uti duodecimum in altero reponimus, ex longioribus totius corporis est musculis, ab infima namque ossis sacri sede, ad primam usque thoracis uerbram exporrigitur, illi thoracis musculo natura similis, quem ipsi in exortu, & in lumbis progressu connatum, atque in omni eorum radicibus, ubi primum à transuersis uerbrarum processibus abscedunt, insertionem moliri diximus. Hic enim dorsi musculus, de quo in praesenti sermonem instituimus, ex totius ossis sacri spinæ summo, secundum ipsius longitudinem, & deinde ex spinis quinque uerbrarum lumborum, neruo ualido quoque admodum principio enascitur, quod illi, quem in tota serie decimum tertium appellauimus, insertitur. At principium id tota quoque ossis ilium interna sede, quae extra transuersam ossis sacri regionem prominet, carnosum omnino educitur, & ut sedes, à qua musculus exoritur, acuta est, ita quoque acuti instar anguli musculus uisitur. Hinc sursum ascendens, atque ueluti dicebam, admodum neruosus crassiusque, ab ossis sacri & uerbrarum lumborum spinis principium ducens, carnosior paulatim ad externum ipsius latus efficitur, transuersis lumborum uerbrarum processibus insertus, ac ueluti teretis musculi imaginem carnosam suam sedem exprimens. Si enim & neruoso ipsius, quod ex spina pendet principio attenderes, latior multo quam profundior dicendus esset, attamen externa ipsius sede laeuis aequalis uel est, interna autem parte, propter suae carnosae partis crassitiam, & neruosae tenuitatem, secundum ipsius longitudinem sinus quodammodo illi incisus uidetur, quo decimo tertio nobis enarrando musculo cedit, & locum porrigit. Vbi uero ad undecimam usque thoracis uerbram confendit, arctior longè redditus, neque reliquis superiorum uerbrarum spinis adeo connatus, sensim ad primam usque thoracis uerbram angustior redditur, transuersis omnibus thoracis uerbrarum processibus innixus, quibus singulis ex interna sua sede, tendit in instar ansulae cuiusdam exporrigit, ipsorum processuum apicibus, & ueluti costae cum ipsis articuli termino insertum pari omnino modo, quo quartus hominis thoracem mouens musculus, qui costis singulis tendinem quoque offerebat, uerum is thoracis musculus ab externo ipsius latere eiusmodi tendines remotius à se dispargit. Dorsi autem musculus, non ex altero latere, sed potius ab interna anteriori uel sede tendines emittit, non recto tramite, uerum oblique uersus exteriora sursum expansos. Quemadmodum etiam musculi fibrae, omnes obliquae sunt. Unde quoque euenit thoracem lumbosque horum musculorum, undecimi scilicet & duodecimi ope, recta, & etiam in latera extendi. Ambobus enim aequè contractis, tota illa dorsi pars, cui praesentes musculi inseruntur, in neutrum latus uergens extenditur, at altero tantum protenso, in ipsius latus spina inuoluitur extensionem experta, quod sanè nihil minori negotio, quam ipsa sectio docet. Decimus tertius, cui in sinistro latere decimus quartus respondet, atque sub undecimo occultitur, ab illa ossis sacri sede principium obtinet, quae ab ipsius spina ad connexum eius, cum ilium offe pertinet. Atque ut illa sedes sursum ascendens modicè lateat, ita musculi huius quoque initium, infima sede acutum est, & latius modicè redditum, tandem ad transuersum quintae lumborum uerbrarum processum ducitur, & illic reliqua ipsius sede latior redditus, à transuersis reliquarum uerbrarum processibus initium ducens, ad undecimam usque thoracis uerbrarum spinam confendit, & gracilior tenuiorque factus, inibi ad undecimae thoracis uerbrarum spinam in acutum angulum finitur. Exortus, quem decimustertius musculus ab osse sacro ducit, sui coniugis exortui contiguus est, quemadmodum etiam per reliquum in altiora progressum praesentes musculi inuicem committuntur. Vtrique enim sese inter spinarum interualla inuicem internis lateribus committuntur, tantum mutuo dehiscens, quanta ligamenti est crassities, quod inter spinarum interualla reponi secundo ab hoc Capite auditurus es. Horum musculorum fibrae, ab inferioribus sursum uersus interiora oblique assurgunt, & ex inferiorum uerbrarum transuersis processibus,

Undecimus
& duodeci-
mus.
Ad finem s. li.
de Admi. secti-
onibus.

Decimustertius
C. 14.

processibus, & spinarum radicibus enatae, in totam de amplitudinem perpetuò sese inferunt. Quotiescunq; se colligitur, suasque fibras contrahit, lumborum uerbrarum utrinque suscepta reperiantur, spinarum ad se inuicem conunguntur adeo, ut simul contracti muscoli totam illam uisum extendant, at altero in se tantum collecto, in oleum que illam in semicirculum quodammodo inuoldecimus sextus, utrinque etiam unus, ab undecima thoracis uerbrarum spinam ad primam lumborum uerbrarum spinam protenduntur, totam spinarum amplitudinem, quae sit, amplexantes, & uti postremo loco dicti, omnino admodum intertexti. Hi musculi ad duodecimam thoracis uerbram, tenues sunt, quemadmodum decimustertius tenuis prorsus uisitur, at sursum exporrecti paulatim thoracis uerbrarum spinam ascendunt, hic enim tota sunt, denuò extenuantur, ut propter primae thoracis uerbrarum quae ad undecimam est, fortiantur. His quoque musculis inibi contigui sunt, quum inter illos, ut & in lumbis, praeter membraneum ligamentum à superiori spina, respondens, quod inter radium aculnam, & tibiae uerbrarum scut, haberi dicam. Functio uero horum musculorum mutuo colligere, atque ita eam dorsi partem, cui adnascuntur, ita quoque ipsi admodum modicè obliquis mo-

MUSCULORVM DORSI administratio. Caput X

DORSVM mouentium musculorum, huc usque sectionis nobis dorsi parte, illi etiam citra sectionem, cum nominauimus. si uero actius condiscere, illos à suis uerbris Deinde tertio à prima thoracis uerbrarum inseratur processibus, & septum quoque transuersum auallam sursum quem nos primum in lumbis recensuimus, ac femorale pio à uerbrarum corporibus liberare, & ad coxendigem noster lumborum secundus est, dorsum autem mouentium omni ex parte nonus musculus in conspectum ueniat, à transuersis lumborum uerbrarum processibus, & eorum costae acutiori cultello discindes, eius naturam noster, aut caudata simia ad manum sit, primò illum discindes, ut nonnullam in illis quoque musculis differat, & mireris pariter, quid Galeno in mentem uenerit, euentat dogmata, quod secus corporis humani partes partes obseruauerat. Atque ita demum ipse expendit ab ipsius locis à ueritate absconis mihi temperem, eorum simulque breuitati parcem. Resupinato igitur iam cadu uerbris, paruo cultello continuo derades, donec illis ris. Huius septimus succedet, similiter à uerbris deradens decimiquinti musculi portionem septimi loco ab-